

PŘÍLOHA 1 | Distanční vzdělávání v širších vztazích

Tato kapitola hodnotí podobu existujících vztahů mezi sledovanými charakteristikami distančního vzdělávání na prvním a druhém stupni základních škol a na středních školách, přičemž vztahy jsou hodnoceny na základě posouzení a nalezení významnějších vazeb mezi sledovanými charakteristikami distančního vzdělávání. Posuzována je rovněž vazba hodnocení na vybrané charakteristiky škol, které zahrnují:

- typ zřizovatele školy,
- velikost školy daná počtem žáků,
- kraj, v němž je škola lokalizována,
- typ obce, v níž je škola lokalizována, a to s rozlišením tří kategorií⁵: (1) jádrová obec; (2) suburbium; a (3) ostatní venkovské obce,
- socioekonomické charakteristiky lokality, v níž se škola nachází⁶ (pouze základní školy),
- podíl žáků nematuritních oborů (pouze střední školy).

První stupeň základních škol

V případě prvního stupně základních škol byly nalezeny dva významnější vztahy mezi charakteristikami distančního vzdělávání (viz obrázek č. 1):

- První významnější vztah naznačuje, do jaké míry se učitelé prvního stupně základních škol spoléhají při zajištění distančního vzdělávání na vlastní digitální techniku, přičemž lze pozorovat inverzní (opačný) vztah mezi vybavením učitelů vlastní digitální technikou na jedné straně a školní přenosnou technikou na straně druhé. Takto vlastní digitální technika učitele může suplovat případnou absenci školní přenosné techniky pro distanční vzdělávání.⁷ Rovněž práce učitele na školní nepřenosné technice bývá v případě distančního vzdělávání doprovázena využitím vlastní digitální techniky v domácím prostředí.
- Druhý významnější vztah⁸ je spojený s úrovní kvality prostředí školy pro realizaci distančního vzdělávání, která je především utvářena vyššími zkušenostmi, ochotou a zájmem učitelů realizovat distanční vzdělávání, lepším vybavením žáků digitální technikou a vyšší intenzitou a různorodostí komunikace mezi učiteli a žáky.

Vyšší kvalita prostředí školy pro realizaci distančního vzdělávání byla pozorována v případě neveřejných škol, větších škol s vyšším počtem žáků prvního stupně a dále pak škol lokalizovaných v místech s lepšími socioekonomickými charakteristikami a škol lokalizovaných v suburbánních obcích. Takto lze předpokládat vyšší potíže se zajištěním distančního vzdělávání především ve školách charakteristických socioekonomickým znevýhodněním.

⁵ Vymezení podle OUŘEDNÍČEK, M., ŠPAČKOVÁ, P., KLSÁK, A. (2018): *Zóny rezidenční suburbanizace v obcích Česka 2016*. Specializovaná mapa. Praha: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.

⁶ Proměnná odpovídá indexu socioekonomických charakteristik lokality školy, který je utvářen z několika proměnných socioekonomického znevýhodnění měřených jednak na úrovni základních sídelních jednotek a jednak na úrovni obce a který se vztahuje k různým rokům v závislosti na dostupnosti dat. V tomto kontextu je potřeba vnímat rovněž omezení této proměnné a existenci potřeby dalšího zlepšování tohoto typu indikátorů na bázi robustnější a přesnější datové základny.

⁷ Přirozeně platí, že někteří učitelé mohou dávat přednost vlastní digitální technice před školní přenosnou technikou, například z kvalitativních důvodů.

⁸ Síla vztahů mezi relevantními charakteristikami škol je zde spíše nižší.